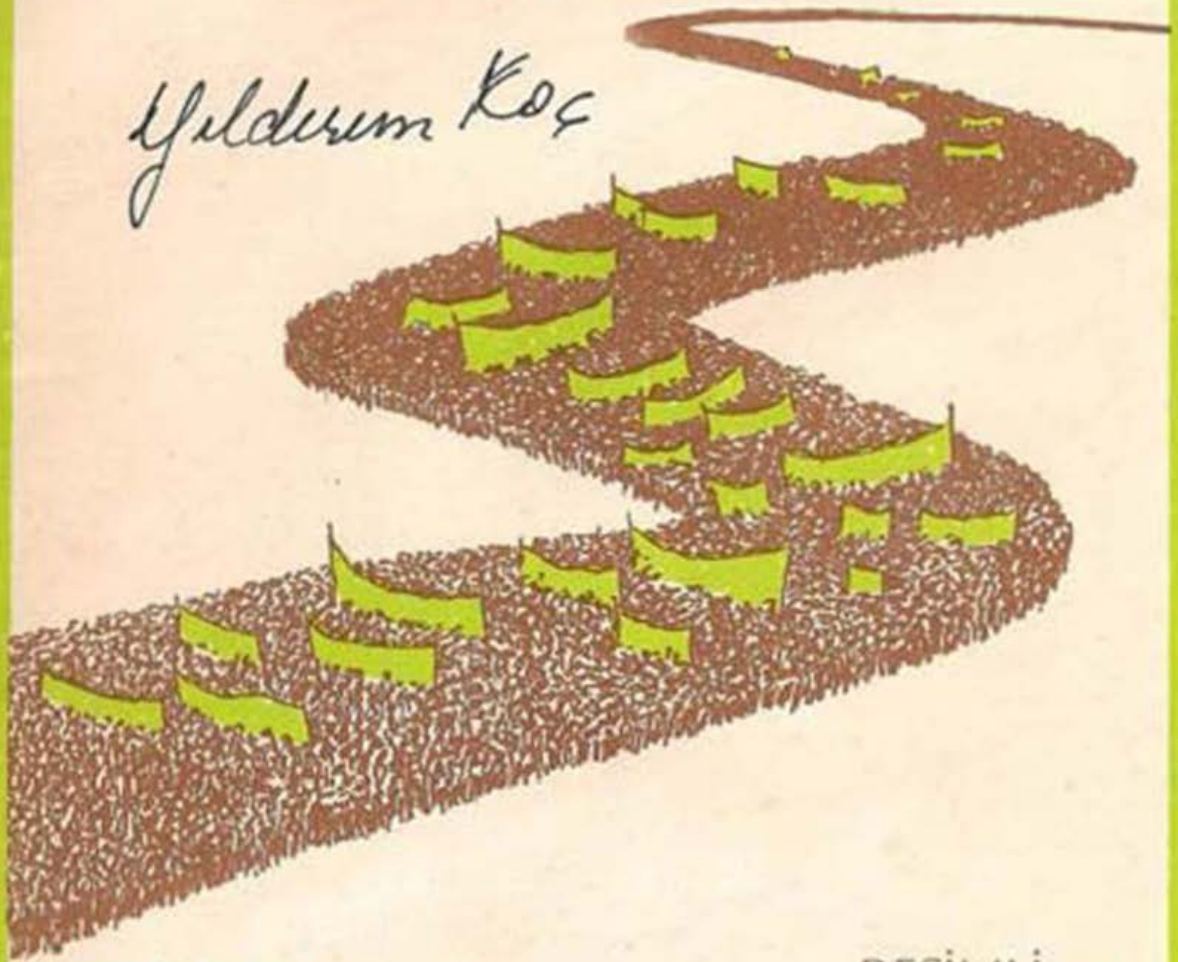
TÜRKİYE'DE SINIFLAR

Yıldırım Koç

TİB TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ

RESİMLİ İŞÇİ DİZİSİ 2

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ YAYINLARI
RESİMLİ İŞÇİ DİZİSİ No: 2

BİRİNCİ BASKI

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ YAYINLARI
İSTEME ADRESİ:
Karanfil Sok. 14 / 10
KIZILAY / ANKARA

TÜRKİYE'DE SINIFLAR

RESİMLEYEN: SELÇUK DEMİREL

Dizgi-Montaj:
ÇİĞ Yayıncılık Ltd.
Karanfil Sok. 50/2
Bakanlıklar - Ankara
Tel: 17 79 19

BASKI:
MAYA Matbaacılık - Yayıncılık Ltd. Şti.
Esat Cad. No: 44 - Kızılay - Ankara
Tel: 18 89 72

Sessizlik bir anda dağıldı. Fabrikanın açılan kapılarından hayat boşaldı. Sokak işçilerle doldu. Yaşlı, genç, yakışıklı, çirkin, şişman, zayıf yüzlerce yorgun insan çıktı. Akşam karanlığında yavaşça sokak aralarına dalıp kayboldular. Etrafı yeniden bir sessizlik kapladı.

Hasan daha işe alışamamıştı. Yüzlerce insanla beraber bir kapıdan girip çıkmayı ne kadar yadırgıyordu. Fabrika hayatı köy yerinden ne kadar farklıydı. İşe gireli üç ayı geçmişti. Ama köyde geçirdiği yılların izleri öyle kolay silinmiyordu. Tefeciye olan borcunu ödeyemeyip toprağını satmak zorunda kalmasaydı gurbet ellere de çıkmayacak, fabrikaya da girmeyecekti. Esasında iyi olmuştu geldiği. Her gün yeni bir şey öğreniyordu. Her gün yeni bir gündü.

Birden irkildi. Biri koluna yapışmıştı. Döndü. Ahmet Abiyi gördü. Ahmet Abi 45 yaşlarında, ağırbaşlı, kendine güvenen biriydi. İyi bir tornacıydı. Çıraklıktan yetişmeydi. Değme ustayı cebinden çıkarırdı.

"Karadeniz'de gemilerin mi battı?" diye sordu.

Hasan cevap verdi:

"Yok be abi. Biraz şaşkınım o kadar. Daha alışamadım şehire, fabrikaya. Ama memnunum geldiğime. Köy yerinde her gün bir önceki güne benzerdi. Burada farklı. Her gün ye-

FABRİKANIN AÇILAN KAPILARINDAN HAYAT BOŞALDI.

ni bir şey öğreniyorum. Sağolsun patron da ekmeğimizi veriyor. Yaşayıp gidiyoruz işte."

Ahmet'in yüzü biraz asıldı:

"İşçi oldun ama daha dünyaya bir işçi gibi bakmıyorsun. Senin, benim, yüzlerce işçinin ekmeğini patron veriyorsa niye bütün gün ananız ağlıyor? Aklından şunu çıkarma. Patron bize ekmek vermez. Bir ona pasta yedirririz. Adam bugün fabrikaya bile uğramadı. Ama bizim bugün ürettiğimiz herşey onun. Biz olmasak, bizim gibi işçiler olmasa fabrikalar durur. Ama patronlar uğramadı mı fabrikalar durmuyor."

Hasan şaşaladı. Ahmet Abi'nin söylediklerini kafasında bir tarttı:

"Abi, fabrika patronun. Makinalar da onun. Adam bu fabrikayı açmasaydı işsiz-güçsüz serseri olacaktık hepimiz. Bize iş vermekle bize yardım etmiş olmuyor mu?"

"Bak" dedi Ahmet Abi, "adam babasının hayrına açmıyor fabrikayı. Bak çevrene. Hangi fabrikadaki işçi rahat? Hepsi de devamlı mücadele içinde. Kime karşı? Patronlarına karşı. Bizim ücretimiz artarsa patronun kârı azalır. Yani patron bize iş veriyor. Böylece birine yardım ediyor. Ama bize değil, kendisine. Biz boğaz tokluğuna çalışıyoruz. Yarattığımız herşey patronun oluyor. Biraz dikeldin mi dedikleri laf aynı: İşte kapı! Yani çek git diyorlar. İşine yaradığın sürece adam seni tutuyor. İşine yaramadın mı yol veriyor."

Hasan:

"Peki kanunlar işe karışmıyor mu?"

"Kanunlar da onlardan yana. Mühür kimde ise Süleyman o. Fabrikalara, topraklara kim sahipse söz hakkı onun. Onun dediği olur yani. Daha doğrusu şöyle: Bir tarafta fabrikalara, makinalara, aletlere sahip olanlar var. Bunlara patron veya kapitalist diyoruz. Yani sermaye sahibi. Mühür bunlarda. Bir de mühürsüzler var. Yani üretimde kullanılan araçlara, aletlere, maklnalara sahip olmayanlar. Bu insanlar nasıl geçinecek? Yaşamak istiyorsa girecek bir fabrikaya ça-

PATRON BİZE EKMEK VERMEZ, BİZ ONA PASTA YEDİRİRİZ.

balayıp duracak. Bütün gün çalışıp bir mal üretecek. Ama ürettiği bu mal onun olmayacak. Patronun olacak. Niçin? Çünkü mühür patronda. Fabrikaya patron sahip. Fabrikayı başkası satın alsa, bu sefer üretilen mal o kişinin olur. İşçiye ne verilir? Ancak yaşamını sürdürmesi için gerekli ihtiyaçlarını karşılamasına yetecek kadar bir ücret."

Hasan'ın aklı yatmıştı. Ama aklına bir soru geldi:

"Geçen gün patron bizim fabrikada bir aile olduğumuzdan söz ediyordu. O zaman masal bu."

"Masal ya" dedi Ahmet Abi, "Öyle bir aile düşün ki çoğunluk çalışıp para kazanıp yemeğini pişiriyor. Ama çalışmayan küçük bir azınlık sofrada aslan payını alıyor. Asıl çalışanlara kuru ekmek düşüyor. Ama patronlar bu masalı anlatacaklar. Hani çocuklara uyusun diye masal anlatırlar ya. Patronlar da uyusunlar diye işçilere böyle masallar anlatıyorlar. Yavuz hırsız ev sahibini bastırır. Adamlar hem sırtımızdan pasta yiyor; hem de bize ekmek verdiklerini söylüyorlar. Bizim arkadaşların çoğunluğu da kanıyor bu masallara."

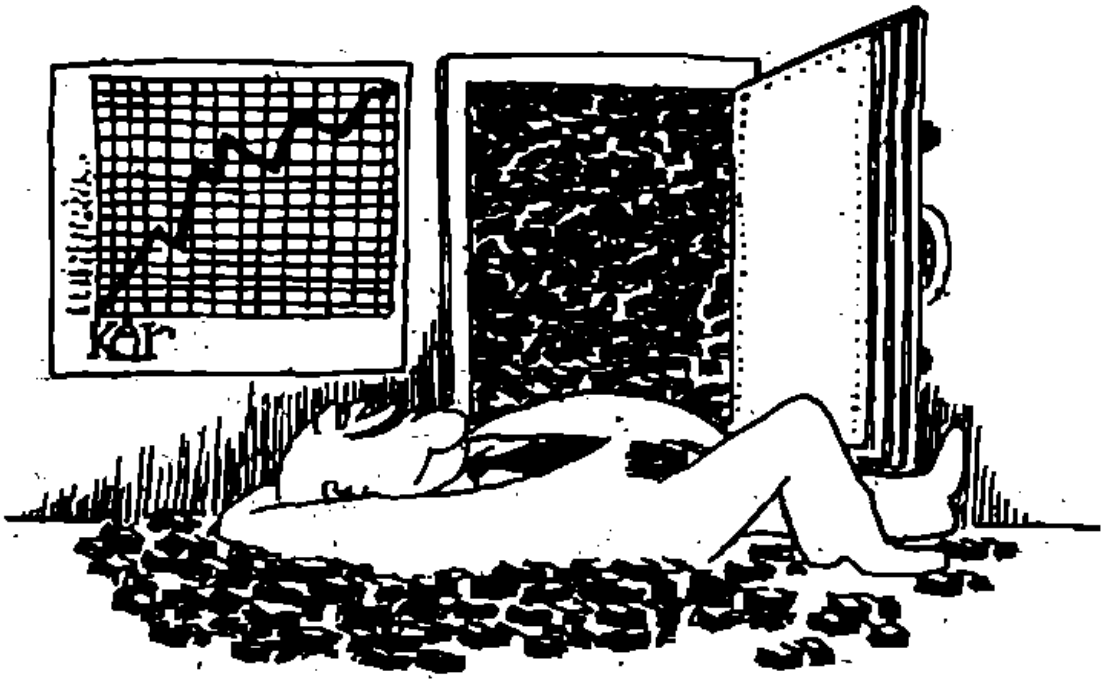
Hasan:

"Peki bu durumda ne yapmak lâzım?"

"Önce çevremizdeki insanların sınıflara ayrıldığını kavramamız gerek. Meselâ işçileri düşün. Genç - ihtiyar, büyük-büyükanne, kadın - erkek, milyonlarca işçi arasında ortak olan şey ne? Hiçbirinin üretim aracı, yani üretim yapmak için gereken aleti, tezgahı, fabrikası yok. Onun için gidip bir patronun yanında çalışmak yani işgücünü satarak geçinmek zorunda. İşte bu insanlar bir sınıf meydana getiriyor. Bu sınıfa işçi sınıfı veya proletarya diyoruz."

"O zaman patronlar da bir sınıf" dedi Hasan. "Fabrikalara onlar sahip olduğuna göre, onlara da patron sınıfı diyebilir miyiz?"

Ahmet'in yüzü güldü. "Aferin be!" dedi. "Çabuk kavradın. Onlara da patron sınıfı diyelim. Ama başka adları da var. Burjuvazi, kapitalist, sermayedar da diyebiliriz. Şimdi

kar

İstersen işçi sınıfıyla patron sınıfını tarif edelim:

Kendi üretim aracı (aleti, makinası, binası) olmayan, yaşayabilmek için başkasının üretim aracını çalıştıran, kendi işgücünü patrona ücret karşılığı satan kişiler işçi sınıfını meydana getirir.

Üretim araçlarına sahip olan, ücretli işçi çalıştırıp onların sömüren kişiler de patron sınıfını (burjuvaziyi) meydana getirir."

"Yani o zaman işçilerin menfaatleri ortak, patronların menfaatleri ortak oluyor. Bizim ücretlerin artması, patronların aleyhine. Yani çıkarlarımız çatışıyor."

"Doğru dedin. Bu fabrikadaki işçilerin, bu şehirdeki işçilerin, bu ülkedeki ve dünyadaki işçilerin menfaatleri ortak. Aynı şeyi patronlar için de söyleyebiliriz."

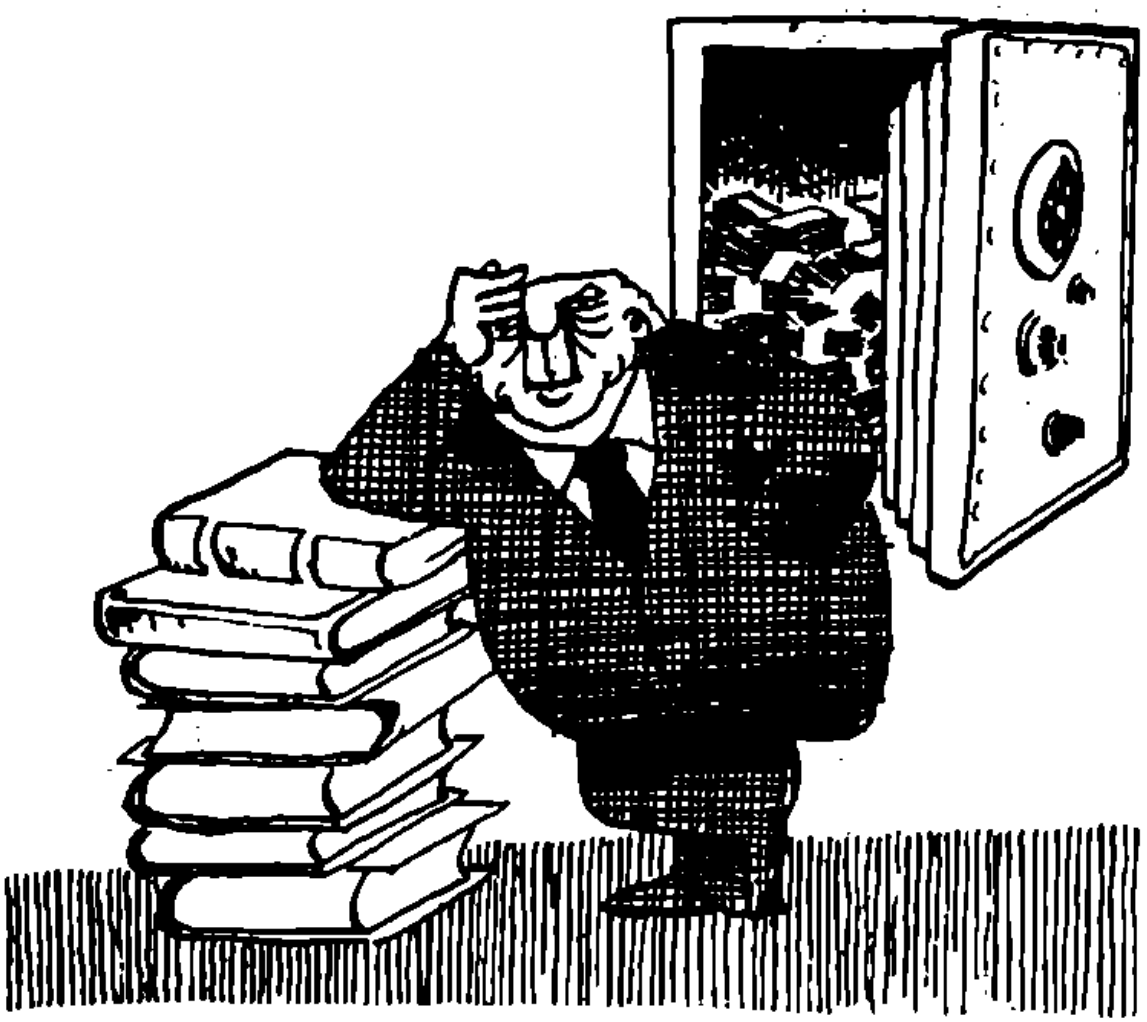
"O zaman birbirleriyle çatışan sınıflar var. Ama ilkokulda kitaplarımızda bizim imtiyazsız, sınıfsız bir millet olduğumuz yazıyordu. Demek ki doğru değil bu."

"Tabii. Ama o kitaplara öyle yazılması gerekiyor. Çocuklarımızın beyni küçükten itibaren yıkanacak, gözlerine burjuvazinin gözlükleri yerleştirilecek ki, haklarını aramasınlar veya yanlış yerde arasınlar. Yani uyusunlar. Halkı uyutan atasözleri bile yerleşmiş. Ayağını yorganına göre uzat; el öpmekle ağız aşınmaz, gemisini kurtaran kaptan, bana değmeyen yılan bin yıl yaşasın... Bu tür atasözlerine karşı çıkmalıyız."

"Amma acaip şeyler oluyor be abi?" dedi Hasan. "Adamlar düzenlerini ne güzel kurmuşlar. Hani derler ya: Zengin arabasını dağdan aşırır, yoksul düz ovada yolun şaşırır. Sermayesi olan daha zenginleşiyor, yoksul olan günde yirmidört saat çalışıyor yine kendini kurtaramıyor. Peki biz bu sömürünün niye farkına varamıyoruz?"

"İnce bir sömürü var. İşçi yaşayabilmek için gidecek, bir patrona işgücünü satacak. Yani aşağı yukarı yaşamını sürdürmesine yetecek bir ücret karşılığında çalışmak zorunda. Ama bir işçi bir işgününde kendi ücretinden çok daha

PEKİ KANUNLAR İŞE KARIŞMIYOR MU?
KANUNLAR DA ONLARDAN YANA

fazla değer yaratır. Yaratılan bu değerin sahibi işçi mi? Değil. Yaratılan ayakkabının, büzdolabının, radyonun sahibi patron. Niçin? Çünkü fabrika patronun. Üretim araçları patronun. Yani işçinin ücretiyle, işçinin yarattığı değer arasındaki fark patronun kasasına akıyor. İki sınıfın birbirine karşıt olmasının nedeni de bu sömürü."

"Peki bu sömürüden kurtuluşun yolu ne?"

"Bazı işçi arkadaşlar dünyaya burjuvalar gibi bakıyor. Yani biraz para biriktirip işçilikten kurtularak dertlerine çözüm arıyor. İşçi olmaktan utanıyor. Ama sömürüden kurtuluşun asıl yolu işçi sınıfı olarak örgütlenmek ve sömürünün olmadığı, emeğin en yüce değer olduğu bir toplum kurmak. Yani yol uzun ama uzunluğuna değer. Fabrikalar patronların olduğu sürece sömürü sürer, gider."

"Hakikaten kolay bir iş değil bu" dedi Hasan. "Bizim köylerde bunları anlatsak çoğu anlamaz."

"Zaten onun için işçi sınıfı diyoruz ya! Ama köylüleri de yabana atma. İşçi sınıfının müttefikleri olmaksızın demin konuştuğumuz şeyler olmaz. Çevremizde işçi sınıfının ve burjuvazinin dışında başka sınıflar da var."

"Demin örgütlü olmaktan söz ettin abi. İşçi sınıfı bugün örgütlü mü?"

"Ne gezer be Hasan. Türkiye'de 5 milyon civarında işçi var. Bunların ancak iki milyonu sendikalı daha. İki milyonun önemli bir bölümü patron sendikalarında. Şu son yıllarda sendikalaşma yaygınlaşıyor. Ama çok yetersiz henüz. Beş milyonun sendikalı olduğunu ve işçi bayramı 1 Mayıs'ı topluca kutladığını bir düşün! Burjuvaziye karşı nasıl bir gövde gösterisi olurdu. Bugün her işçinin bir görevi var. Nerede olursak olalım bu konuştuğumuz konuları açacağız. Sınıf mücadelesini yaygınlaştırmaya çalışacağız."

Hasan söze karıştı:

"Abi, köyden yeni göçmüş adam kolay kolay anlamıyor bunları. Senin ne söylediğini anlamak için kafamı patla-

İŞÇİYE NE VERİLİR? ANCAK YAŞAMINI SÜRDÜRMESİ İÇİN GEREKLİ İHTİYAÇLARINI KARŞILAMASINA YETECEK KADAR BİR ÜCRET.

tıyorum."

"Bak Hasan, köyden gelip bir süre işsiz kaldıktan sonra iş bulan adam önce patrona minnettardır. Patronun kendisine ekmek verdiğini sanır. Sonra yavaş yavaş uyanır. Bir tarafta kendi aldığı ücrete bakar, bir tarafta patronun kârına. Ücreti yetmedi mi önce mahalı pahalı satıyor diye bakkala, manava kızar. Sonra patrondan ücretini artırmasını istemeye cesaret eder. Daha doğrusu geçinemeyince mecbur kalır. Sendikalı falan değilse patron aldırmaz. O zaman patronuna hınçlanır. Bazen gazetelerde görürsün. Kızan işçi patronu yaralar, fabrikayı yakar. Bunlar doğru iş değil. Aklıbaşında işçi, bilinçli işçi böyle davranmaz. İşçinin davranışı sınıfsal dayanışma bilincinden güç alır. İşçiler tek başlarına kendi patronlarına değil, patron sınıfına karşı topluca mücadele ederler. Mücadelenin başarısı işçilerin birliğine bağlıdır. Yani bizim görevimiz işçilerin birliğini sağlamaktır. Ama nasıl birlik? Bilinçli bir birlik. Sınıf mücadelesi vermek için birlik."

"İşçi sınıfının müttefiklerinden söz etmiştin" dedi Hasan. "Sen konuşurken bir sürü şey öğreniyorum. O konuyu da anlatsana."

"Esasında ben sorayım, sen cevap ver. Öyle daha iyi. Sen Güney Anadolu'dandın değil mi?"

"Evet, Urfa'nın köyündenim."

"Sizin orada herkesin toprağı var mıdır?"

"Derdimizi hiç deşme abi. Bizim oranın toprakları ağanın elindedir. Bizim köylü çoğunluk ağaya marabalık eder. Yani toprak ağanındır. Bazen tohumu, sabanı ve öküzü de ağa verir. Maraba eker, biçer, sonra da ürünün, diyelim yarısını ağaya verir."

"Sizin orada maraba dediğinize başka yerlerde ortakçı da derler. Peki, sizin köylüler gurbete çıkmazlar mı?"

"Çıkmaz olurlar mı hiç? Yoksa nasıl geçinsinler ki. Çoğunun toprağı hiç yoktur. Bir kısmının toprağı da kendine yetmez. [redacted] gelince silecek kamyonlara dolup Çukur-

İŞÇİYİZ BİZ...

oya'ya pamuk çapalamaya, toplamaya giderler. Bir kısmı da şehirlere inşaat işinde çalışmaya gelir. Hepsi çok yoksuldur. Bunlar arasında benim gibi şehre göçenler de oluyor. Onlar da iş bulabilirlerse işçi olurlar."

"Yani bu kimselere topraksız ve az topraklı yoksul köylü sınıfı diyebiliriz. Bu sınıf işçi sınıfının en güvenilir, en yakın dostudur. İşçi sınıfı gözünü nasıl fabrikalara dikmişse, yoksul köylülerin gözünde de toprak vardır. Ben Trakya'danım. Bizim oralar Urfa civarından farklıdır. Bizim oralarda çoğunluğun kendine yetecek kadar toprağı vardır. Ayçiçeği eker, buğday eker, şeker pancarı eker. Bütün aile sabahtan akşama dek çalışır durur."

"İşçi çalıştırmazlar yani."

"Yok. İşçi çalıştırmazlar. Yani kimseyi sömürmezler. Yani emekçidirler. Alınlarının teriyle yaşarlar."

"Ama üretim araçlarına, yani toprağa, tarım araçlarına da sahip olduklarını söyledin?"

"Evet, kullandıkları araçlar kendilerinindir."

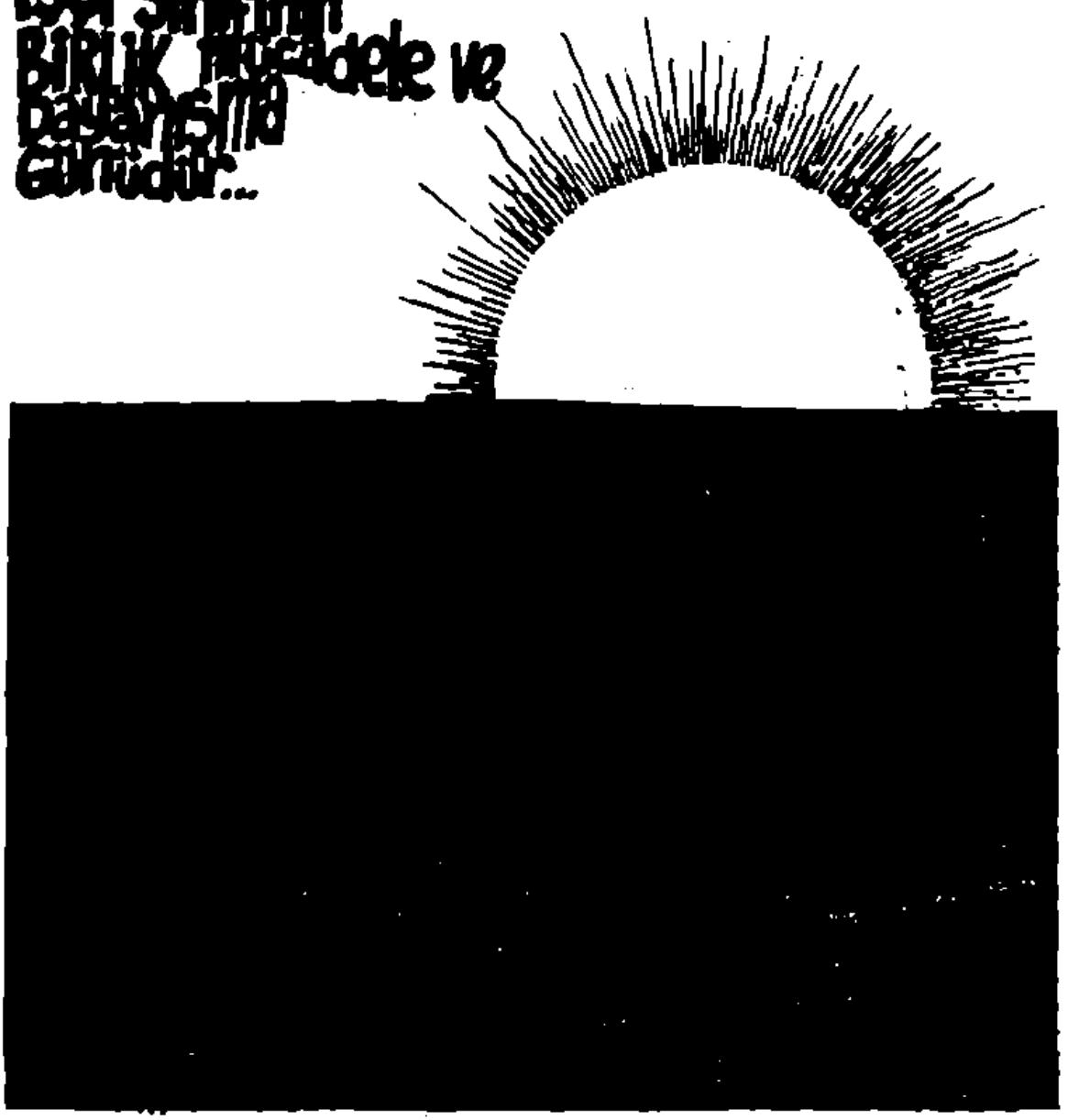
"O zaman bu sınıfa ne diyeceğiz? Üretim araçlarına sahip, ama kapitalist değil, çünkü başkasını sömürmüyor. İşçi de değil, kendi alın teriyle yaşıyor, ama kullandığı araçların da sahibi kendisi."

"Bu sınıfa küçük burjuvazi deriz. Türkiye'nin dört bir tarafında köylerde küçük üreticilere, yani küçük burjuvalara rastlayabilirsin. Buğday, şeker pancarı, tütün, çay, ayçiçeği, incir, üzüm, pamuk eken yüzbinlerce köylü ailesini düşün. Hepsinin derdi ortak. Bankalardan kredi alamazlar. Toptancı tüccarlar mallarını ucuza kapatır. Tefeciler soyar soğana çevirir. Çoğu gırtlaklarına kadar borca batmıştır. Yani onlar da bu sömürü düzenine karşıdır. Bu nedenle de işçi sınıfını desteklerler. Zaten bunların bir kısmı geçinemez duruma düşünce, tefecilere borcu artınca, toprağını elinden çıkarır, şehre göçer, işçi olur."

"Peki şehirlerde küçük burjuvalar yok mu?"

"Sen düşün bakalım. Hem üretim araçlarına sahip olan,

1 Mayıs
İşçi Sınıfının
Birlik Mücadele ve
Dayanışma
Günüdür...

hem de başkasını sömürmeden kendi emekleriyle geçinen kimler var?"

"Küçük esnaf var."

"Doğru dedin. Mesela küçük bir bakkalı düşün. Adam büyük şirketlerin malını pazarlamaktan başka iş yapmıyor. Büyük mağazalar açılınca da onlarla rekabet edemiyor, iflas ediyor. İflas eden küçük esnaf ne yapar?"

"Ne yapacak, girer bir fabrikada işçi olur."

"Doğru dedin. Aynı şey zanaatkârlar için de geçerli. Onların bir kısmı daha da hızlı iflas edet. Mesela kalaycıları düşün. Alüminyum tencere bakırın yerini alınca kalaya gerek kalmıyor. O zaman kalaycılar iş bulamıyor, dükkanlarını kapatmak zorunda kalıyorlar. Kilimciler, keçeciler, nalıncılar ve onlar gibi birçok zanaatkâr için de durum aynı."

"Peki oto tamircileri de kapatıyor mu?"

"Genellikle hayır. Bir kısmı zanaatkâr ise işine devam ediyor. Oto ve radyo tamircisi gibi. Kuru temizleyici de bunlardan."

"Şehirlerdeki küçük burjuvalar bu kadar mı?"

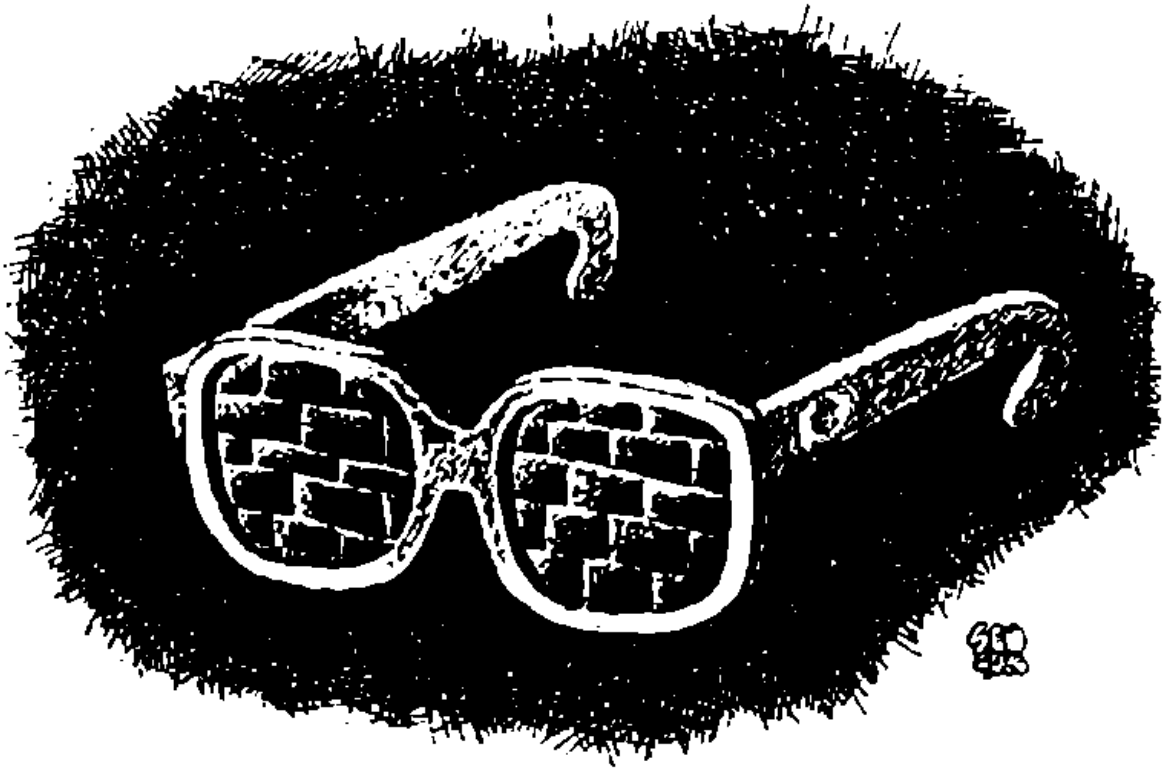
"Hayır, bir de küçük memurlar var. Sayıları bir milyona yakın. Bunların ne sendikalaşma, ne de toplu sözleşme ve grev hakları var. Memurları bizden de kötü, anlayacağın. Bunlar da emekçi. Bu konuda önemli olan bir nokta da şu: Tüm emekçiler, yani işçi sınıfı, topraksız ve az topraklı yoksul köylüler, ve küçük burjuvazi (köylerdeki küçük üreticiler, küçük esnaf, zanaatkârlar ve küçük memurlar) işsizlik ve pahalılıktan şikayetçi. Tümü de işsizliğin ve pahalılığın olmadığı bir düzen istiyor."

Peki işsizlik ve pahalılığı yaratanlar kimler?"

"Aslında pahalılığın ve işsizliğin nedeni düzenin kendisi yani kapitalizmdir. Bizim gibi geri bırakılmış ülkelerde ise pahalılık ve işsizlik daha yoğun bir şekilde hissediliyor.

Bunun da nedeni ekonominin büyük bir kısmına yabancı ülkelerin burjuvazisi ile bütünleşmiş yerli burjuvazinin hakim

GÖZLERİNE BURJUVAZİNİN GÖZLÜKLERİ YERLEŞTİRİLECEK Kİ, HAKLARINI ARAMASINLAR VEYA YANLIŞ YERDE ARASINLAR.

olmasıdır. Yerli tekelci burjuvalar yanlarına tefeci-toptancı tüccar, tarım kapitalistleri ve toprak ağalarının en kodamanlarını da alarak devletin tüm olanaklarını bu azınlığın sömürüsüne tahsis ediyorlar. Diğer taraftan bu yoğun sömürüye karşı çıkan emekçi kitlelerin örgütlenmesini önlemek için hiçbir baskıyı ihmal etmiyorlar."

"Tekelci burjuvazi ne demek?"

"Tekelci burjuvazi burjuvazinin, bir veya birkaç işkolunda sermayenin büyük bir kısmını elinde tutan ve bu yüzden piyasaya hakim olarak fiyatları istediği gibi arttırabilen kesimidir. Tekelci burjuvazi, büyük sanayiciler, bankalar, ithalat ve ihracatçılardan oluşur. Yabancı ülkelerin burjuvazisiyle büyük bir çıkar birliğine girmiş olan, bizdeki tekelci burjuvazi tüm halkı sömürmekte."

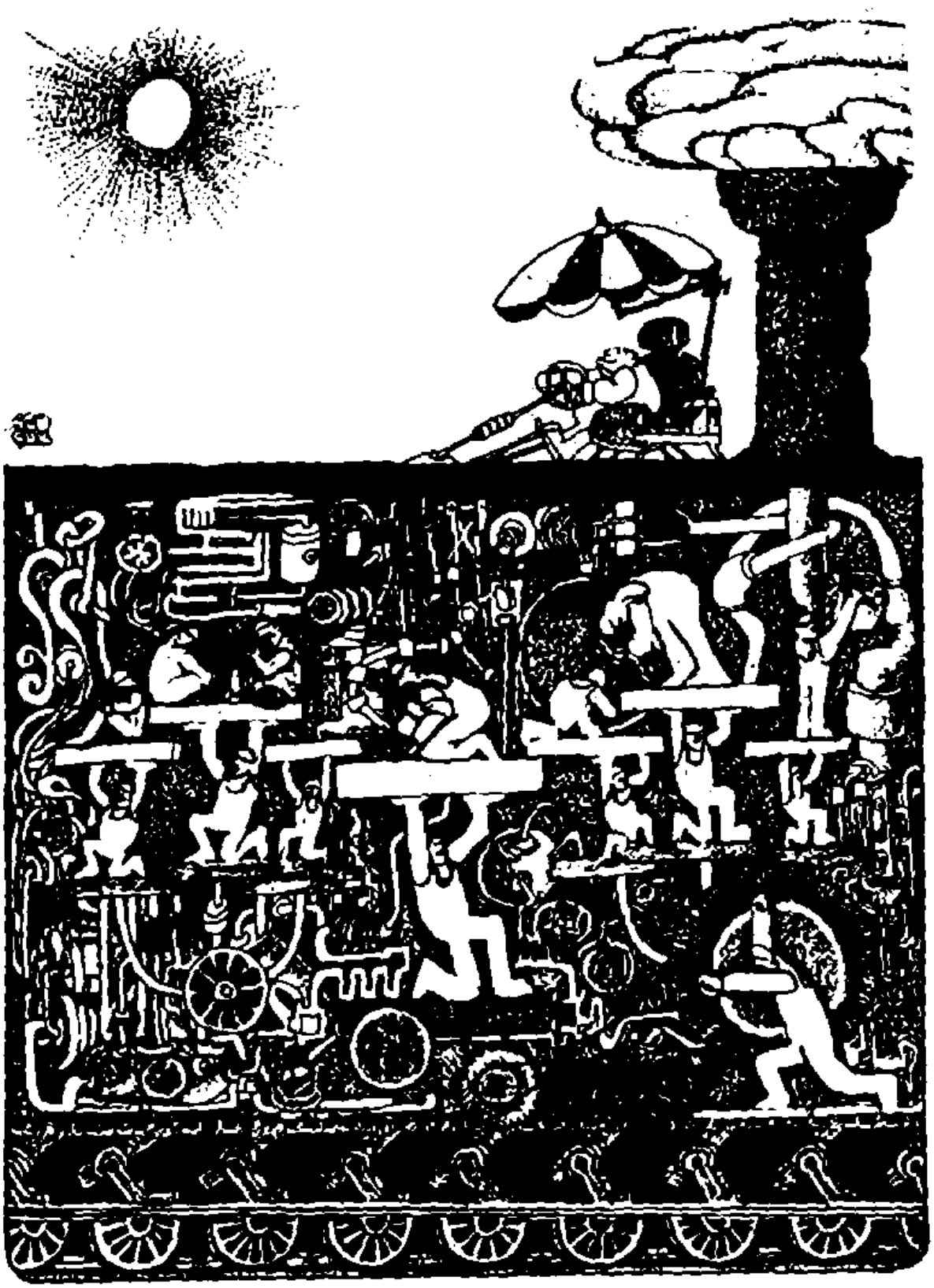
"Tekelci kapitalistin tüm halkı sömürdüğünü söyledin. Nasıl oluyor bu?"

"Tekelci kapitalistler emperyalistlerle ortak olarak piyasaya hakimdir. Diyelim ki, margarin üreten bir fabrikanın patronu kârını devamlı arttırmak istiyor. Ne yapması gerek bu patronun? Yapacağı şey basit: Önce piyasada yeni bir talep yaratacak, sonra da çeşitli bahanelerle piyasaya sürdüğü malı azaltacak. Böyle bir durumda margarine alışmış olan ve pahalı olduğu için tereyağı yiyemeyen emekçi, mecburen margarinin fiyatının yükseltilmesini kabullenecek. Böyle fahiş fiyatlarla elde edilen fahiş kârlar ise, sadece işçi sınıfının değil, tüm emekçi sınıfların cebinden çıkmış oluyor."

"Peki, burjuvazinin diğer kesimi hangisi?"

"Onlara orta burjuvazi diyebiliriz. Emperyalistlerle ortak iş yapacak kadar büyümemiş olan burjuvalar. Orta burjuvalar da kendi fabrikalarında çalıştırdıkları işçileri sömürürler, fakat tekelci burjuvalar gibi piyasaya hakim olamazlar."

"Peki, tefeci-toptancı tüccar-toprak ağası konusunu biraz anlatsana."

"Bunlar geçmişin kalıntısı. Ama köylerde etkinlikleri hâlâ sürüyor. Çıkarlarının devamını sağlamak ve halkı uyutmak için birçok yerde dini kullanıyorlar. Halkın hak ve çıkarlarına sahip çıkacak şekilde uyanmasını önledikleri sürece emperyalistlerle ve yerli tekelci burjuvalarla araları iyi. Yani birbirlerine muhtaçlar. Zaten bunların bir kısmı, kapitalizm geliştikçe yavaş yavaş sınıf değiştiriyor. Tahvil ve hisse senedi satın alarak, yedek parçacılık, petrol istasyonculuğu yaparak, fabrika açarak değişiyorlar. Tefeciler ya kendi paralarını kullanarak, ya da bankalardan kredi alarak büyük faizlerle özellikle küçük üretici köylülere borç verir. Köylünün zor zamanını kollar. Zor durumda kalan köylünün üzerine leş bulmuş akbabalar gibi saldırır. Toptancı tüccarlar ise stokçuluk yaparlar, köylülerin ürününü ucuza kapatmaya çalışırlar. Toprak ağalarını ise zaten sen, benden iyi bilirsin."

"Bu sömürücü hakim azınlık içinde hiç-gör yok mu?"

"Olmaz olur mu? Sen aç kurtların nasıl uyuduğunu bilir misin? Karşılıklı geçip hafa kafaya verirler. Düzenli bir şekilde nefes alarak yarım uykuya geçerler. Birinin nefesinin temposu bozulunca diğeri hemen gözlerini açar. Yani bir başka aç kurt tarafından yenmek istemeyen kurt, dikkatli olmak zorundadır. Aynı şey sömürücü hakim azınlığı meydana getiren değişik sınıflar için de geçerli. Kârları, ganimetleri iyi gitti mi, pek kavga dövüş olmaz. Ama ne zaman ki, kârlar azalır, bu sınıflar birbirlerini yemek için fırsat kollamaya başlar. Bu ilişkilerde acımak falan yoktur. Orman kanunları işler. Kuvvetli olan zayıfı yener..."

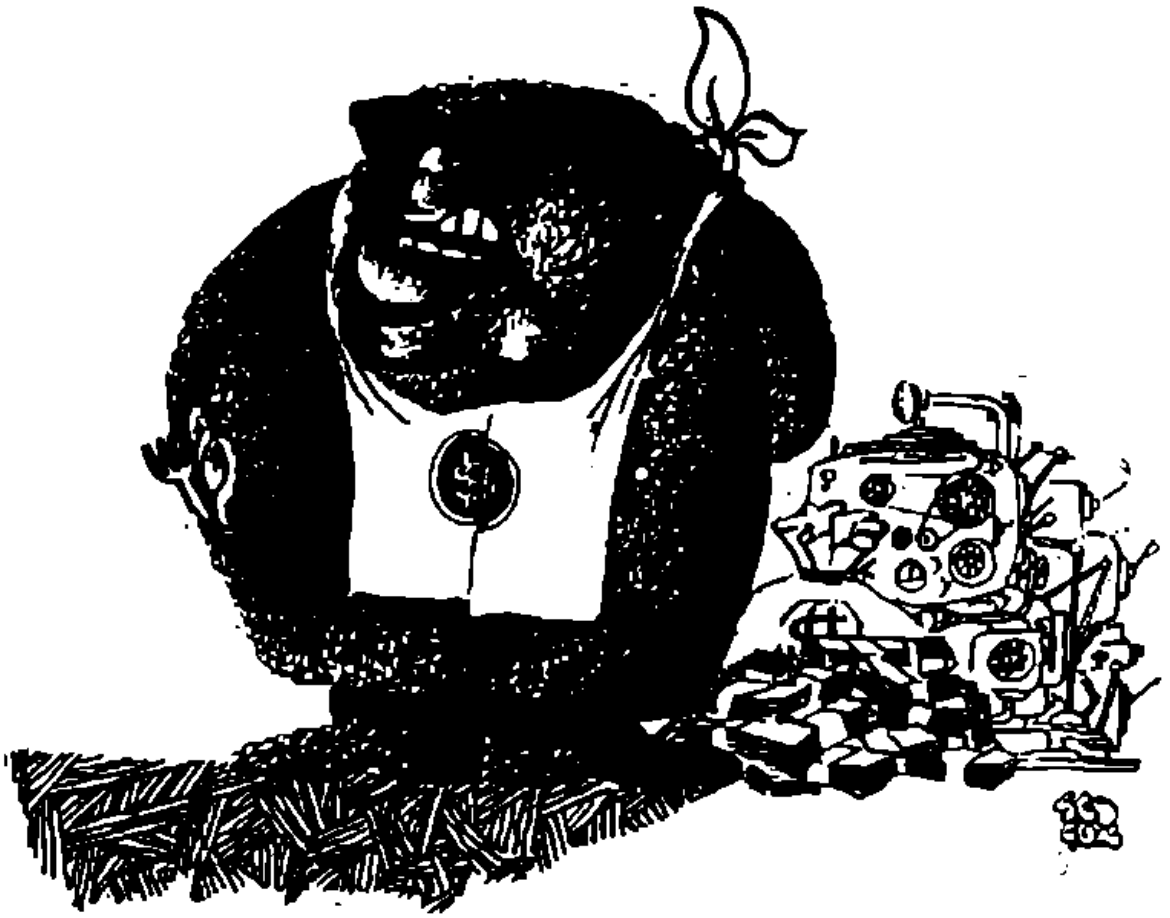
"Peki Ahmet Abi, bu sömürücü azınlıktan nasıl kurtulacağız? Demin örgütlü olmaktan söz etmiştin, nasıl olacak bu iş?"

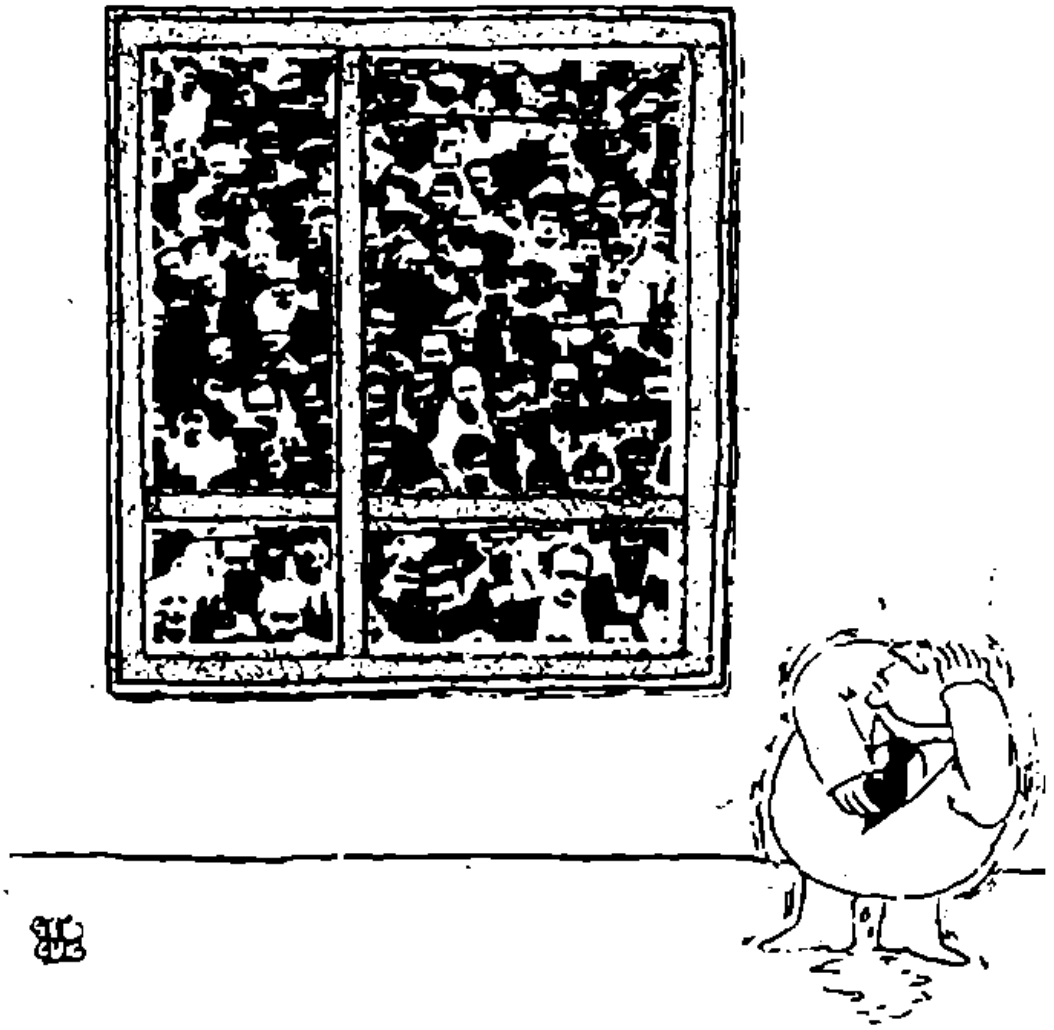
"Bak Hasan, bu söylediğin çok önemli bir konu, başka bir zaman gel de sana uzun uzun anlatayım. Yalnız kısaca şunu söyleyeyim: Bütün bu sömürülen sınıf ve tabakaları birleştirecek, örgütleyecek, sömüren sınıflara karşı mücadeleye sevkedecek olan bizleriz, yani işçiler, işçi sınıfı. Çünkü işçi

YABANCI ÜLKELERİN BURJUVAZİSİYLE BÜYÜK-BİR ÇIKAR BİRLİĞİNE GİRMİŞ OLAN BİZDEKİ TEKELCİ BURJUVAZİ TÜM HALKI SÖMÜRMEKTE

ÜRETİM ARAÇLARINI, YANİ; MAKİNALARI, FABRİKALARI TOPRAKLARI VS. ÖZEL MÜLKİYETİNDE BULUNDURANLARA BURJUVA VEYA KAPİTALİST DENİR.

sınıfı tarih sahnesinde en son ortaya çıkan, en modern sınıftır. Her zaman bir aradadır, disiplinlidir. Bunun için örgütlenme ve dayanışma duygularının en çok olduğu yer fabrikalardır. Biz mücadeleye en kolay bir şekilde atılırız. Çünkü kaybedecek hiçbir şeyimiz yok, fakat kazanacağımız çok güzel bir dünya var. Hepsinden önemlisi elimizde bize yol gösteren bir kılavuz var. Buna işçi sınıfı bilimi deriz. Bu bilimin gösterdiği yolda işçi sınıfı diğer bütün emekçi kitleleri de örgütleyip mücadeleye sokabilir. Yeter ki, bütün işçi arkadaşlar sınıf gerçeğinin farkına varalım, meselelere sınıfımızın gözlüğüyle bakalım. O zaman göreceğiz ki, bizimle aynı sınıftan olan birçok kardeşimiz dünyanın dört bir tarafında ortak düşmanımız olan emperyalistlerle mücadele ediyor. Onlar orada bir başarı kazandığı zaman bizim de sevinmemiz gerek, onlara destek olmamız gerek. Çünkü ortak düşmanımız biraz daha zayıflıyor. Mesela Angola'nın, Vietnam'ın kahraman halkı işçi sınıfının öncülüğünde emperyalistleri nasıl kovdu, bunları hep bilmemiz gerek. Bunları ilerde uzun uzun konuşacağız."

"Çok iyi oldu bu anlattıkların abi." dedi Hasan. "Sen bunları nereden öğrendin?"

"Bir taraftan arkadaşlardan, ama asıl kitaplardan, gazetelerden. Sen de bundan sonra okumaya başlarsın. İşçi sınıfı bilimini insan ancak çaba harcayarak öğrenebilir. Birşey daha var ama: Bir şeyi bilmek yetmez. Bildiklerini sürekli olarak başkalarına anlatacaksın. Yani öğrenmenin sorumluluğu var. Öğretmek zorundasın."

Fabrika epey uzaklarda kalmıştı. Ahmet abi'nin mahallesine varıp ayrıldıklarında Hasan daha bir güvenle adım atıyordu.

BİZLERİ
KURTARACAK OLAN
KENDİ
KOLLARIMIZ-
DIR

EMEKÇİ SINIFLAR

1. İşçi sınıfı (Proletarya)
2. Topraksız ve az topraklı yoksul köylüler
3. Küçük burjuvazi
   a. Kır küçük burjuvazisi
   b. Şehir küçük burjuvazisi
      - Küçük esnaf
      - Zanaatkâr
      - Küçük memur ve serbest meslek sahibi

SÖMÜRÜCÜ SINIFLAR

1. Burjuvazi
   a. Tekelci burjuvazi
   b. Orta burjuvazi
2. Tefeciler
3. Toptancı tüccarlar
4. Toprak ağaları
5. Tarım kapitalistleri

YA HEP BERABER
YA DA HİÇ BİRİMİZ

KİM Mİ KURTARACAK SENİ, KÖLE?
GÖRECEKLER SENİ, KARDEŞ,
YUVARLANANLAR UÇURUMA,
DUYACAKLAR ÇIĞLIKLARINI,
SENİ KÖRLER KURTARACAK KURTARACAKSA!

YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ
KURTULMAK YOK TEK BAŞINA
YUMRUKTAN VE ZİNCİRDEN,
YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ.

KİM Mİ KURTARACAK SENİ, AÇ İNSANI
BİZE GEL EKMEK İSTİYORSAN,
BİZE GEL, KIYIMLARA AÇILIKTAN,
BİZ GÖSTEREBİLİM SANA YOLU:
BİZ AÇLAR VEREBİLİRİZ SANA EKMEĞİ!

YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ.
KURTULMAK YOK TEK BAŞINA
YUMRUKTAN VE ZİNCİRDEN,
YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ

KİM TUTACAK ELİNDEN BİTİK KİŞİ!
BİRLEŞMEK ZORUNDADIR BAŞKALARIYLA
YOKSULLUĞA DAYANAMAYAN
BİRLEŞ SEN DE YOKSULLARLA, DURMA,
BİRLEŞ YARINA BIRAKMAYANLA ASLA BU İŞİ!

YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ.
KURTULMAK YOK TEK BAŞINA
YUMRUKTAN VE ZİNCİRDEN,
YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ.

BERTOLT BRECHT

FİYATI 2,5 TL.